

Засідання Львівського зонального методичного об'єднання

22 квітня 2008 р. відбулося засідання Львівського зонального методичного об'єднання. Головою методичного об'єднання є директор Наукової бібліотеки доцент В. Ф. Кметь, обрано заступника голови – заступника директора з наукової роботи І. О. Цвіркун та секретаря – головного методиста НБ В. В. Скоблікову. На засіданні були присутні директори бібліотек вищих навчальних закладів методичного об'єднання Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської, Чернівецької та Рівненської областей. Вони обговорили і ухвалили “Положення про Львівське зональне методичне об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації”. Мета документа полягає у сприянні подальшому розвитку і удосконаленню інформаційної та бібліотечно-бібліографічної діяльності бібліотек, наданні методичної, інформаційної, консультативної допомоги бібліотекам вишів, координації їх роботи. Розглянуто також питання про статус Наукової бібліотеки ЧНУ ім. Ю. Федьковича, яка, по суті, є обласним методичним центром, але не має цього документального підтвердження.

У зв'язку з рішенням Колегії МОН України вищими навчальними закладами проведено досить складну роботу щодо покращення стану інформаційних ресурсів та матеріально-технічної бази бібліотек вишів. Згідно з поданими та розглянутими річними звітами матеріально-технічна база та оснащення бібліотек за останній рік значно покращилися. У восьми бібліотеках вишів встановлено автоматизовані бібліотечні інформаційні системи “Ірбіс” та “УФД/Бібліотека”, придбано 200 нових комп'ютерів. Близько 80 % бібліотек Львівського ЗМО підключено до комп'ютерної мережі. У 2007 р. приєдналися бібліотеки Луцького державного технічного університету та Ужгородського національного університету, 2008 р. – бібліотека Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка. Майже у всіх бібліотеках створений і ведеться електронний каталог, створюються електронні бібліотеки. Бібліотеки вишів Львівського регіону України продовжували поповнювати свої електронні каталоги та бази даних. За 2007 р. введено 374 487 описів. Усього бібліотеками вишів уведено до електронного каталогу 1 645 116 описів.

Зокрема, обговорювалося питання впровадження Rfid-технології в Науковій бібліотеці ЛНУ ім. І. Франка. Метою впровадження даної системи є реєстрація видачі та повернення книги без участі бібліотекаря, унеможливлення викрадень та підміни видань, проведення швидкої інвентаризації, контроль переміщення книг усередині бібліотеки тощо. Перевагами є те, що мітки мають унікальний код-ідентифікатор, підробка якого неможлива. Це питання зацікавило учасників Засідання тому, що включає повну автоматизацію усіх бібліотечних процесів та адаптацію технології не тільки до програмного забезпечення НБ ЛНУ ім. І. Франка ГАЛС. Всі досягнення технології безконтактної ідентифікації доступні в первинному контактному середовищі. Процес переходу не порушує роботу бібліотеки, чинить мінімум незручностей та не потребує спеціального навчання працівників. У майбутньому всі бібліотеки будуть використовувати такі технології у своїй роботі.

Одним із важливих питань Засідання став розгляд зауважень та пропозицій стану бібліотек вишів на місцях. Майже усім бібліотекам потрібні додаткові приміщення для розміщення фондів та обслуговування читачів, ремонти у діючих приміщеннях, сучасніше обладнання. Наукова бібліотека Ужгородського університету розташована в резиденції єпископа греко-католицької єпархії і з 2007 р. у бібліотеці відключене опалення. У НБ ТНПУ потрібен ремонт книгосховища та читальних залів. Потребують капітального ремонту приміщення бібліотек Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, Української академії друкарства, Українського національного лісотехнічного університету. Актуальним залишається питання покращення комплектування фондів вишівських бібліотек. Протягом останніх років бібліотеки Львівського ЗМО багато уваги продовжують приділяти науково-обґрунтованому комплектуванню своїх книжкових фондів та поповненню їх сучасною літературою. Для придбання літератури бібліотеки використовують як бюджетні, так і спонсорські кошти.

Голова методичного об'єднання В. Ф. Кметь ознайомив присутніх з планом роботи Львівського зонального методичного об'єднання на 2008 р. План передбачає обговорення документів, які надходять від Міністерства освіти і науки та Міністерства культури і туризму України, НМБК. Серед запланованого – проведення зустрічей працівників бібліотек з представниками видавництва України. Це корисний досвід, який можуть використати інші бібліотеки. Цього року вже проведено такі зустрічі з видавництвами “Знання”, “Літопис”, видавничим відділом УНЦ Київського Патріархату тощо. Заплановано проведення міжнародної наукової конференції до 400-ліття Наукової бібліотеки ЛНУ ім. І. Франка “Бібліотека як соціокультурний феномен: історія і сучасність” та звітної наукової конференції ЛНУ, секція “Бібліотекознавство. Бібліографія. Книгознавство”. Однією з форм підвищення кваліфікації бібліотечних працівників є “Школа молодого спеціаліста”, яка діє в багатьох бібліотеках вишів.

При обговоренні плану роботи було запропоновано створити окрему сторінку на Веб-сайті, де буде відображено діяльність “Школи молодого спеціаліста”, рекомендації з різних питань бібліотечної роботи, перспективні плани та звіти про роботу.

Як одне з питань розглядалися оновлені таблиці основних статистичних показників роботи вишівських бібліотек за рік. Деякі пункти з таблиці викликали неоднозначне сприйняття, наприклад, у розділах “Надходження документів”, “Видано документів” та “Бібліотечні ресурси” включено пункт “Російською мовою”, який, виходячи з того, що фонди багатьох бібліотек налічують більше мільйона примірників, неможливо підрахувати. Окремими пунктами передбачено обсяг власних електронних баз даних та кількість записів до електронного каталогу. До розділу “Довідково-інформаційне обслуговування” додано пункт “Загальна кількість звернень”. Дотримання схеми таблиць при написанні звітів та планів сприятиме кращому відображенню роботи бібліотек вишів в аналітичних звітах.

Окремим питанням, яке стосується діяльності бібліотек, були пропозиції директорів до “Закону про вищу освіту”. Було запропоновано до навчальних планів вишу включити курс лекцій з інформаційної культури читачів та включити до ст. 55 Закону підвищення відповідальності читачів за порушення правил користування бібліотекою.

Присутні ознайомилися з порядком ведення міжбібліотечного книгообміну. Всім запропонували укласти угоди про співпрацю.

2 липня 2008 р. відбулося чергове засідання Львівського зонального методичного об'єднання. Тема засідання: “П’ятнадцята ювілейна міжнародна конференція “Крим-2008: Бібліотеки, інформація та освітні технології у громадянському суспільстві”.

Відкрив засідання ЛЗМО голова методичного об'єднання бібліотек ВНЗ, директор НБ ЛНУ ім. І. Франка В. Ф. Кметь. Він поінформував присутніх про щорічний Міжнародний Кримський форум, який відбувся з 7 по 15 червня 2008 р. у м. Судаку. Делегацію від Львівської області представляли директор НБ ЛНУ ім. І. Франка В. Ф. Кметь, директор НТБ Національного університету “Львівська Політехніка” О. В. Шишка, директор НБ Національного медичного університету ім. Данила Галицького Н. М. Курнат.

Першим зі своїми міркуваннями про кримську конференцію виступив **О. В. Шишка** – директор НТБ НУ “Львівська Політехніка”. Олександр Володимирович уже всьоме відвідав Кримський форум, і, розповідаючи про свої враження від конференції, відзначив, що зробити це важко, оскільки яскравих моментів було дуже багато, вразила масштабність ювілейної конференції (більше 1800 делегатів із 33 країн). Не могла не зацікавити традиційна щорічна доповідь Я. Л. Шрайберга – ініціатора та головного організатора Конференції “Крим”, генерального директора ГПНТБ Росії. Тема доповіді “Бібліотеки в умовах правової та технологічної еволюції процесів суспільного розвитку”. Доповідь супроводжувалася показом на великому екрані назв його підтем, епіграфів, ключових положень, таблиць, малюнків та вдало підібраних фрагментів із відомих кінофільмів.

Зацікавила робота секцій “Автоматизовані та корпоративні бібліотечні системи і технології”, “Бібліотекознавство, бібліографознавство та книгознавство”, “Використання Інтернету та Інтернет-технологій в бібліотечно-інформаційній практиці”, “Електронні бібліотеки” (загалом 16 секцій), а також презентації світовими фірмами новинок електронної техніки, деякі з них Олександр Володимирович продемонстрував під час свого виступу. На сьогодні це революційні речі, які необхідно використовувати в бібліотечній практиці.

Далі директор НБ Національного медичного університету ім. Данила Галицького **Н. М. Курнат** розповіла про створення і роботу секції “Медична інформація: роль бібліотек у забезпеченні наукових досліджень та інформаційному обслуговуванні лікарів”. На конференції її вразив виступ **Н. А. Мешечак**, директора Наукової медичної бібліотеки Сибірського державного медичного університету (Томськ, Росія) “«Відкритий медичний клуб» – сайт для медичних бібліотек”. У бібліотеці Томського університету створено повну текстову базу медичних журналів, тоді як ЛНМУ передплачує дуже мало періодики, а передплата російських журналів значно зменшилась. У створенні “Медичного клубу” брали участь усі структури Сибірського університету. Ректорат і деканати усвідомили цінність цього моменту, а кафедри очолили цю роботу. За два роки створено потужний ресурс, узгоджено авторські права та питання з усіма структурними підрозділами. На 50 вищих навчальних закладів достатньо чотирьох операторів, що не вимагає великих затрат і великої кількості комп’ютерів.

Також на конференції піднімали питання про роль бібліотекаря у сучасному суспільстві. Н. М. Курнат запропонувала обговорити ці питання з представниками кафедри бібліотекознавства ЛНУ ім. І. Франка.

Директор НБ ЛНУ ім. І. Франка **В. Ф. Кметь** підтримав Н. М. Курнат у тому, що університети повинні впроваджувати ці інновації та приділяти бібліотекам більше уваги. Так, на відміну від бібліотек ВНЗ Росії, які є елементом формування державної політики, українські бібліотеки ВНЗ не мають державної підтримки. У Росії діє проект розвитку бібліотечної справи до 2015 р., а в Україні як результат державної політики експонуються певні особисті проекти (презентація Василя Герасимовича Дригайла).

Підводячи підсумок, Василь Федорович наголосив на необхідності обміну інформацією, проведення семінарів для ВНЗ з питань комплектування, закликав співпрацювати з кафедрою бібліотекознавства, пропонувати різні моделі для покращення роботи, зробити 400-річчя бібліотеки не тільки святом, а й переходом до нових методів роботи бібліотеки.

У всіх виступах незмінно підкреслювалося велике значення Кримського форуму для розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності та культурних зв'язків між країнами всього світу.

Стаття надійшла до редколегії 4. 09. 2008

Прийнята до друку 18. 09. 2008